

TAK VREDE GENT

SHANTI

Maandelijkse nieuwsbrief voor levensvernieuwing en algemene broederschap
door vergelijkende studie van wijsbegeerte, godsdiensten, wetenschap en esoterie
JAAR 2026 - NUMMER 3 - MAART 2026

Belgische Theosofische Vereniging vzw
Hoofdzetel: Geuzenplein 8 te 1000 BRUSSEL

Doelstellingen van de Theosofische Vereniging:

- 1. Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur*
- 2. Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdiensten, wijsbegeerten en wetenschappen*
- 3. Het onderzoeken van de onverklaarbare wetten die in de natuur besloten liggen en van de vermogens die in de mens sluimeren*

De vereniging is niet-sektarisch en bestaat uit zoekers naar inzicht. Haar eenheid berust niet op een gezamenlijk beleden geloof of wereldbeschouwing maar op een gezamenlijk streven naar waarheid.

Missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen van een zich steeds verdiepend inzicht in, en verwerkelijking van de tijdloze wijsheid, spirituele zelfrealisatie en de eenheid van alle leven.

Activiteiten Tak Vrede: woensdag
van 19.30u tot 21.30u. .

Locatie: *Kollekasteel, Groenestaakstraat 66-68 te 9030 Mariakerke*

Ter info: Sinds september 2022 zijn de voorwaarden voor gebruik van een zaaltje in het Kollekasteel gewijzigd. Een klein bedrag aan bijdrage voor het gebruik van een zaaltje wordt gevraagd. Iedereen is van harte welkom om gratis en vrijblijvend deel te nemen aan de activiteiten van Tak Vrede. Giften als steun voor de goede werking van de Loge zijn steeds welkom en kan via rekening BE81 0000 1422 2624 tnv Belgische Theosofische Vereniging vzw, met vermelding Tak Vrede.

04/02/2026: De Geheime Leer in enkele lessen

Sessie V - De hiërarchieën

door Sabine Van Osta

Meer informatie over het programma is te vinden op de website: <https://ts-belgium.be>. U kan ook een mailtje zenden aan tak.vrede@ts-belgium.be of u kan ppk bellen naar GSM 0486 631 997

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

Resolutie goedgekeurd in 1924 door de General Council van de Theosophical Society Adyar

Activiteiten en lidmaatschap

Wie interesse heeft in wat de Tijdloze Wijsheid of Theosofie te bieden heeft, kan deelnemen aan de activiteiten.

Wie **lid** wil worden van de vereniging kan een aanvraagformulier invullen en de originele aanvraag zenden aan de Belgische Theosofische Vereniging vzw, Geuzenplein 8 te 1000 Brussel of kan het formulier afgeven in een loge.

De jaarlijkse **lidmaatschapsbijdrage** wordt door de Algemene Ledenvergadering in juni vastgelegd. Voor het financiële jaar **mei 2025-april 2026** bedraagt dit **'minimum € 55'**. Aan nieuwe leden wordt een eenmalige bijdrage gevraagd van € 15 en dit voor administratieve kosten.

Na ontvangst formulier en betaling ontvangt het nieuwe lid een lidmaatschapsattest, een lidkaart, de statuten en andere nuttige documenten.

Het aanvraagformulier is te vinden op de website <https://ts-belgium.be> of kan gevraagd worden via mail secretary@ts-belgium.be

Betaling kan geschieden op rekening BE81 0000 1422 2624, tnv Belgische Theosofische Vereniging vzw

Meer informatie is te vinden op de website. Een mail kan ook verzonden worden aan info@ts-belgium.be

Iedereen van harte welkom om samen met ons de zoektocht, naar de werkelijke zin en het doel van ons leven, te gaan.

Shanti februari2026

Pagina

Theosofie en (zelf)ontwikkeling

3

De Geheime Leer - Sessie V

7

Theosofie en (zelf) ontwikkeling

Tim Boyd

Dit artikel verscheen in *The Theosophist* oktober 2021 onder de titel *Theosophy and education*.

Ik zou graag willen bespreken hoe wij als theosofen denken over onszelf en onze eigen ontwikkeling. Sinds de oprichting van de Theosophical Society (TS) zijn we nauw betrokken geweest bij het opzetten van onderwijsinstellingen. Ik ben in het bijzonder Vic Hao Chin Jr. dankbaar voor de educatieve inspanningen die zijn gestart op de Golden Link-scholen in de Filippijnen. Met onze huidige inspanningen proberen we de Adyar Theosophical Academy (ATA) vorm te geven naar dit voorbeeld.

Ieder van ons heeft met waardering kennis gemaakt met de theosofie, de tijdloze wijsheid. We hebben ons toegelegd op een proces van zelfontwikkeling. In sommige opzichten lijkt het op het onderwijs op onze scholen, maar in fundamentele opzichten is het een heel andere benadering. Ik wil ingaan op drie basisprincipes die ten grondslag liggen aan onze visie op onderwijs.

Eerst moeten we met ons denkvermogen verankeren dat er een universeel en alomtegenwoordig bewustzijn is dat zich altijd door alles heen uitdrukt. Zelfs in het oneindige aantal vormen in de wereld wordt dit universele bewustzijn nog steeds niet volledig uitgedrukt. In de Bhagavad Gitā zegt Krishna: *Nu ik dit universum heb doordrongen met een fragment van mezelf, blijf ik nog steeds*. Religieus ingestelde mensen hebben de neiging om in termen van god of het goddelijke te denken, maar dit alomtegenwoordige, altijd beschikbare, universele bewustzijn is het eerste principe.

Het tweede principe is dat dit universele bewustzijn niet verdeeld is en onmogelijk verdeeld kan worden. Voor ons is dit soms moeilijk te bevatten. Dit komt doordat overal waar we kijken, alles wat we zien, lijkt te bevestigen dat we eigenlijk allemaal van elkaar gescheiden zijn. Als we onze hand bewegen, een gedachte denken of een gevoel ervaren, reageert de persoon naast ons niet op dezelfde manier. Al onze persoonlijke ervaringen bevestigen deze afstand en dit onderscheid. Deze toestand van ons denken werd door H.P. Blavatsky (HPB) beschreven als de ketterij van afgescheidenheid. Een van de primaire doelen van de TS was om te proberen het gevoel van broederschap te vestigen, de feitelijke ervaring van een gezamenlijke inspanning om de waarheid die ons doet wortelen in een inherente eenheid, te realiseren.

Het derde principe heeft specifiek betrekking op opvoeding en ons ontwikkelingsproces. Het houdt in dat het hogere of verborgen zelf kan worden onthuld door intelligente inspanning toegepast gedurende de loop van de tijd. Dit is de basis van onze eigen ontwikkeling, ons proces en be-

oefening. Op verschillende manieren houden we ons allemaal bezig met dit soort studie. Voor sommigen is het het bestuderen van ideeën zoals beschreven in boeken; sommigen storten zich op activiteiten die gunstig zijn voor anderen, voor anderen ligt de focus op stilte, meditatie of zelfs kunst. Maar wat onze beoefening of studie ook is, zij moet uiteindelijk vruchten afwerpen. Er wordt ons verteld dat we moeten werken zonder enig verlangen naar resultaten. Dit is waar, maar dat moet niet zo worden opgevat dat er geen resultaten zijn, want die zijn er wel.

Een juiste aanpak leidt tot een specifiek resultaat. Ooit was ik aanwezig bij een gesprek dat Zijne Heiligheid de Dalai Lama had. Iemand vroeg hem naar de resultaten van zijn levenslange boeddhistische beoefening. Hij zei dat één resultaat is dat hij zich veel gelukkiger voelt. De meeste mensen die bij dat gesprek betrokken waren, waren waarschijnlijk op zoek naar een of andere esoterische uiteenzetting, maar juist deze woorden waren zo belangrijk.

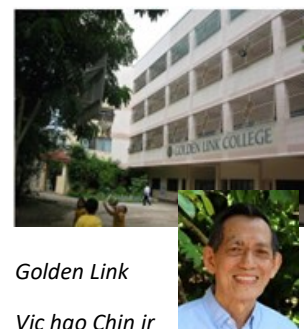
Hoewel het een feit is dat alles wat leeft naar geluk verlangt, denk ik dat het een vergissing is om van geluk een doel te maken. Ook al willen we het allemaal, we kunnen geluk zien als een symptoom of bijproduct van een diepere oorzaak. Als zelfopvoeders en beoefenaars zouden we onszelf de volgende vragen moeten stellen: 'Heeft het me in de loop van jaren studie en praktijk gelukkiger gemaakt? Ben ik meer vrij van de druk van mijn verlangens? Ben ik meer vrij van de remmingen en problemen die de meesten van ons met zich meedragen?'

Ik had een goede vriendin, een vroegere president van vooral bekend om haar helderziende vermogens en om het ontwikkelen van een officiële opleiding voor verpleegkundigen in helen, die door universiteiten in een aantal landen werd overgenomen en die leidde tot 100.000 verpleegster-helers. Een van de moeilijkheden die ze vaak bij haar verpleegkundigen tegenkwam, was dat ze een burn-out kregen gedurende het voortdurend contact met het lijden van anderen. Als genezer had Dora zelf contact met mensen met veel pijn en lijden. Maar de training die ze aan de verpleegkundigen moest overbrengen, was dat het genezingsproces nooit persoonlijk kan zijn. Het universele bewustzijn presenteert zich in talloze vormen, belemmerd door pijn en lijden. Je werkt niet met de vorm, hoe gefragmenteerd die ook lijkt, maar met het onderliggende bewustzijn dat altijd heel is.

Het is goed om te onderzoeken hoezeer we getraind en geconditioneerd zijn. Dat is een proces dat begint bij de geboorte. Onze eerste opvoeders zijn ons gezin en de samenleving waarin we zijn geboren. We worden opgevoed in het vormen van zelfidentiteit.

Vanuit het theosofische of tijdloze wijsheidsstandpunt is er een ziel die in het lichaam komt. De ziel is niet geconditioneerd door geslacht, nationaliteit, religie of een van de vele aspecten die samenhangen met het lichaam waarin ze werkt. Door ter wereld te komen wordt de ziel geïdentificeerd als man of vrouw, met een bepaalde nationaliteit, religie, familie, enzovoort. Al deze verschillende onderscheidende identiteiten worden ingeprent.

Vanuit een aanvankelijke staat van heelheid raken we sterk gefragmenteerd in geslachten, religies, nationaliteiten, politieke partijen, enzovoort.

Golden Link

Vic hao Chin jr

Een belangrijke factor in onze vroegste opvoeding zijn onze ouders. Zij zijn de oorspronkelijke opvoeders in onze wereld. Als we echter helemaal eerlijk zijn, zou het onjuist zijn om geen beperkingen te zien, hoeveel we ook van onze ouders hebben gehouden en houden.

Als we erover nadenken, zien we dat de meeste kinderen worden opgevoed door twintig- of dertigjarigen die proberen hun 'wijsheid' aan hun kinderen door te geven. En eerlijk gezegd, zo vroeg in het leven is er niet veel wijsheid om door te geven. Dus bestendigen we een cyclus waarbij we de traditionele dingen herhalen die zijn doorgegeven door generaties ouders die ons voorgingen, in de hoop dat de kinderen zullen luisteren. Een van de dingen die we moeten erkennen is dat kinderen nooit erg goed zijn geweest in het luisteren naar hun ouders, maar toch hebben ze nooit nagelaten hen te imiteren.

Dit zorgt voor problemen doordat het voorbeeld dat we geven wordt doorgegeven. Ik ken volwassen mensen die, als ze iemand luid horen praten, zich angstig voelen. Dit komt doordat, toen ze thuis opgroeiden, leerden dat wanneer stemmen luid werden, geweld volgde. De woorden die we doorgeven zijn niet het antwoord. Kinderen leren door voorbeelden.

In de boeddhistische manier van lesgeven is mededogen een van de belangrijkste lessen. Vanuit hun perspectief wordt mededogen gedefinieerd als het verlangen om het lijden van anderen te verlichten. Door te proberen anderen het idee van mededogen bij te brengen, erkennen ze dat er voor ons allemaal mensen zijn die we aardig, en anderen die we niet aardig vinden. Er zijn mensen die ons actief kwaad hebben gedaan, die we misschien zelfs als vijanden beschouwen, en er zijn anderen met wie we van nature mededogen voelen. Maar wil mededogen echt zijn, dan moet het universeel zijn, dan moet het voor alle wezens worden gevoeld. Het ontwikkelen van een lesmethode was moeilijk, maar men kwam met een briljante aanpak.

In de boeddhistische kosmologie is het idee van reïncarnatie fundamenteel. Vanuit dat perspectief zijn we allemaal ontelbare keren gereïncarneerd; zo vaak en op zo veel plaatsen en onder zoveel omstandigheden dat iedereen op een bepaald moment een moeder voor ons is geweest. Dus zegt men dat als je compassie wilt ontwikkelen voor iemand om wie je niet geeft, je hem gewoon moet zien als iemand die in een vorig leven je moeder had kunnen zijn. In de oosterse wereld is deze benadering succesvol geweest vanwege de culturele eerbied voor moeders.

Toen het boeddhisme naar het Westen kwam, ondervonden veel leraren moeilijkheden met deze benadering. Zoveel westerse studenten hadden problemen uit hun kindertijd met moeders die niet aardig, niet liefdevol en afstandelijk waren, en hen zelfs mishandelden. Dus toen westerse studenten probeerden anderen als hun moeders te zien, leidde dat niet noodzakelijkerwijs tot een gevoel van mededogen. Het meeste wat we bij onze zelfopvoeding moeten doen is veel van wat ons is ingeprent, afleren.

Van onze ouders en sociale omgeving gaan we door naar school. Eerder sprak Vic over mogelijkheden voor een onderwijsinstelling als de Golden Link-scholen, maar ik ben er vrij zeker van dat niemand van ons het voordeel heeft gehad naar zo'n school te gaan. Hoewel we misschien af en toe een opmerkelijke leraar hadden, was de doorsnee-omgeving er een waar competitie, vergelijking en op angst gebaseerde gehoorzaamheid de norm waren. Dit is een van de belangrijkste invloeden die onze manier van denken heeft geconditioneerd.

Toen ik op school zat, was ik erg bezig met atletiek, en mijn nuttigste levenlessen werden in die omgeving doorgegeven. Sport vereist het erkennen van onze grenzen en het verleggen van die grenzen. De manier waarop sporttraining het lichaam met de geest verbindt, is heel belangrijk. Als het goed wordt gedaan, is het een training in positiviteit, in positieve emoties en gezamenlijke inspanning; het vereist ook leiderschap door voorbeeld.

Tijdens mijn tijd bij de TS heb ik de kans gehad om te studeren en te luisteren aan de voeten van een aantal echt geweldige mensen. Vanuit mijn perspectief is er één gemeenschappelijke les die ze allemaal doorgeven, ieder zegt het op zijn eigen manier en drukt het anders uit, maar het idee is dat we veel meer zijn dan wat we getraind zijn om te geloven.

HPB zei: *De eerste noodzaak voor het verkrijgen van zelfkennis is om ons diep bewust te worden van onze onwetendheid, om met elke vezel van het hart te voelen dat je onophoudelijk jezelf bedriegt.* De tweede vereiste is de nog diepere overtuiging dat zulke intuïtieve en zekere kennis door inspanning kan worden verkregen. Ze drukt het idee uit dat we de wereld voortdurend verkeerd zien. Net zo belangrijk is dat deze toestand van verkeerd zien kan worden gecorrigeerd. Dat brengt ons op het terrein van onze ontwikkeling, onze beoefening. Of we nu een muziekinstrument leren bespelen of het instrument van ons bewustzijn, er zijn drie aspecten die erg belangrijk zijn.

In elke beoefening is het belangrijk te beseffen dat het tijd gaat kosten. Het heeft ons een heel leven en meer gekost om de conditionering waarmee we te maken hebben, op te bouwen. We moeten dus begrijpen dat dit proces van zelfontwikkeling in de loop van de tijd zal plaatsvinden; het zal niet onmiddellijk gebeuren.

Het tweede aspect is intelligente inspanning. We leren onszelf aan wie we denken te zijn. In de theosofie onderwijzen we onszelf over de ziel, de gebieden in de natuur, enzovoort. Met regelmatige aandacht, in de loop van de tijd, spannen we ons op intelligente wijze in om de geconditioneerde grenzen waarbinnen we onszelf hebben getraind te functioneren, te verleggen.

Het derde en misschien wel belangrijkste aspect is geduld. We moeten geduldiger en vergevingsgezinder zijn voor onszelf. We zullen vaak struikelen en vallen, maar we staan op en gaan door. Als we het hebben over 'educatie', heeft het stamwoord een belangrijke betekenis. Het betekent van binnenuit leiden of naar buiten trekken. De focus van het woord zelf ligt op iets dat al in ons aanwezig is. Als we aan het universele bewustzijn denken, is dit wat we moeten opwekken. Elke persoon die oprecht een spiritueel pad omarmt, wordt noodzakelijkerwijs een genezer. 'Healing', 'helen' betekent heel maken. Als we erkennen dat we in veel opzichten gefragmenteerd zijn, en bij dat erkennen beginnen, kunnen we voortgaan met heel worden.

Het proces omvat verschillende eenvoudige stappen. We beginnen met studie, op zoek naar nuttige informatie, maar dit is niet genoeg om te transformeren. Het geeft ons een idee en leidt ons naar kennis die kan worden toegepast, maar informatie, en zelfs formele kennis, zijn niet transformerend. Dus naast studie moeten we experimenteren. De Dalai Lama heeft gezegd dat ieder van ons het grootste experimentele laboratorium heeft dat er is: ons eigen bewustzijn. Dus experimenteren we met stilte.

In ons onderwijs op school en vanuit onze ouders is er hoogstwaarschijnlijk zelden enige training geweest om ons daadwerkelijk bezig te houden met het proces van stil worden. Maar zonder deze vaardigheid zijn we niet compleet. Totdat we een bepaald niveau van gecentreerdheid en stilte

kunnen bereiken, zijn we overgeleverd aan onze emoties die komen en gaan, onze gedachten die constant in beweging zijn, en ons lichaam dat zijn eisen stelt.

Als we beginnen te experimenteren met rust en stilte, regelmatig en intelligent, merken we dat er dingen beginnen te gebeuren. Als mensen op hun kussen zitten, zeggen ze meestal dat ze aan het mediteren zijn, maar waarschijnlijk is dat niet juist. Het is geen meditatie, het is meditatie oefenen. We ontspannen het lichaam, concentreren ons op de ademhaling, observeren onze gedachten en emoties, of worden stiller. Naarmate we meer vertrouwd raken met dit proces wordt het mogelijk om echt te mediteren, om het punt te bereiken waarop we niet bezig zijn met gedachten. Dan hebben we momenten van echt intuïtief inzicht, een perceptie van heelheid.

wordt vervolgd...

Tak Vrede

De Geheime Leer in enkele lessen

Sessie V - De Hiërarchieën

Woensdag 04/03/2026 om 19.30u

Het universum wordt bevolkt door een onvoorstelbare verscheidenheid aan hiërarchieën van wezens die het universum leiden en beheersen. Op basis van geselecteerde teksten uit De Geheime Leer en andere theosofische bronnen van de eerste generatie onderzoeken we de rollen, het bewustzijn en de intelligentie van deze wezens en proberen we te begrijpen hoe het kan dat ze niet alwetend zijn, maar op een veel respectvollere manier dan de mensheid onder kosmische wetten opereren.

De activiteit is geheel gratis bij te wonen.

Vanuit het Kollekasteel wordt echter gevraagd dat alle deelnemers 2 consumpties nuttigen en dit voor het gebruik van een zaaltje.

Verdere informatie is te bekomen via mail tak.vrede@ts-belgium.be of GSM +32 486 631 997 (Sabine)